

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Idő

"1848"

Személy

Szerző:

Főnyad Ernő

Cím:

A márciusi események színhelyén

Forrás:

Új Magyarország

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A márciusi események színhelyén

utcai szereplése. Csak egy hajszálon függött a szabadsága, „mert alig, hogy a pontoknak kellő magyarázása után eltávozott, már is egy úr őt bolondnak vélvén, rendőrökért ákart menni, hogy őt a Rókus-kórház második emeletére expédiálhassa.”

Sükey szereplése után kezdetét vette a többi esemény. Pest liktetését, az izzó szabadságot érezzük

a Pillvax-kávéházban.

ahol az úgynevezett „közvélemény asztalánál” találkoztak és tárgyalták meg a teendőket a negyvennyolcas ifjak: Petőfi, Jókai, Bulyovszky, Vasvári, Bozzay, Degré, Vajda János, Irinyi, Sükey, Pálffy Albert, Emődy, Dobsa, Oromhegyi és a többi jelek. Itt felolvasták a tizenkét pontot, amely Irinyi József műve volt.

Ez a Pillvax-kávéház ma is híven őrizi történelmi emlékeit a belvárosi csendes Pillvax-közben.

Innen vonultak a Landerer-nyomdához, amely a Hatvani, (ma: Kossuth Lajos)-utcában állt. Ennek letelepítésén volt a Hatvani-kapu, Pest utolsó várkapuja, amelyet 1808-ban, negyven évvel az események előtt lebontottak.

A Landerer-nyomda

a mai Kossuth Lajos- és Szép-utca sarkán állt. E házon elhelyezett emléktábláról jegyeztük le: „Ebben a házban nyomtatták ki Petőfi Sándor vezetése alatt 1848 március 15-én a szabadsajtó első termékét, a Nemzeti Dalt és a tizenkét pontot.”

Az eseményeket így mondja el a kronikás:

„A Hatvani-utcába özönlött az ár s egyenesen Landerer nyomdájához. Fél-tizenegyet lehetett akkor, amidőn a nép a nyomda előtt megállott. Foglaljuk le a sajtókat, szól egy a nép közül, de a rendet ne tévesszük el szemeink elől s azt indítványozza, miszerint jöjjön, ha a nép egynehányat köréből rögtön megválasztana, kik őket képviselve, az akaratot tüstént létesítsék. S e négy: Petőfi, Vasvári, Jókai és Vidács valának.”

„A tizenkét pont és Petőfi nemzeti dalának kinyomtatása határozottatik el. A népnek képviselői a műhelybe lépnek. Ezek voltak Magyarországnak legelső népképviselői.”

„Eljen a sajtószabadság! — hallatszott kívülről a nép ajkán, az intézetben dolgozók mennydörgő éljenekkel üdvözlék a belépő képviselőket.”

„Vidács a legelső sajtóra téven kezét: — Ezen gépet — mondá — a népnek ne

veben letoglalom, a pillanattól kezdve azon korlátok, melyek a nemzet és sajtó között emelvék, többé nem léteznek.”

„Tudják-e, uraim — szólt a küldöttek elé lépő nyomdatulajdonos —, mily nagy felelősséget vállaltak önök magukra? Meggondolták-e önök mindazt a felelősséget, amelyek ebből következhetnek?”

„Igen, Uram! — válaszolt Vasvári határozott hangon.”

„És bent a sajtó legelőször működik szabadon. Egy pár perc alatt világot lát a szabadsajtó első szülötte: a Nemzeti Dal és a Tizenkét Pont.”

A Múzeumnál

lejátszódo eseményeket két emléktábla is megörökíti. Mindkettőt a Múzeum lépcsőjénél, a lépcsőzet magas oldalán helyezték el. Az egyik Petőfiről beszél: „A magyar ifjúság alkotta e táblát az ifjú Magyarország lánglelkű énekesének és örök dicsőségének, Petőfi Sándornak, aki 1848 március 15-én délután a magyar szabadság első szabad dalát e helyről szavaltta el.”

A másik tábla Vasvári Pál relikviájával a következő szavakat őrizi: „Vasvári Pál, a márciusi ifjúság szónoka, a szabadságharc vértanúja e helyről hirdette 1848 március 15-én a magyar feltámadást.”

De egy-egy író lakása, máskor a Jelenkor szerkesztősége volt a színhelye a márciusi ifjak eszmecsereinek. Jókai lakásán is sokszor találkoztak a lelkes ifjak. Különben Jókaitól tudjuk, hogy egyidőben Petőfiékkel együtt lakott. Itt, Jókai lakásán jöttek össze március 15-én reggel félháromkor is. „De nem bátorító szavakat re-

téznék egymáshoz, hogy tettekre gerjedjenek, nem vigasztalás miatt jövének ők össze, titkos félelmet elpalástolandók... egy érzet hozza őket egymáshoz: a hazaszeretet érzése, lelkeiknek nemes szimpátiája.”

Ez a példás hazaszeretet hozzon össze ma is minden magyart. Nagy feladatok előtt állunk s a vérünkben, lelkünkben élő szent ESKÜ örökké kötelez:

„A magyarok Istenére
Esküszünk!
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!” Főnyad Ernő